

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

15 липня 2024 року

Київ

№ 85

Про затвердження Положення про порядок застосування підпунктів 165.1.27 та 165.1.28 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу України під час здійснення діяльності із страхування

Відповідно до статей 15, 55¹, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статті 114 Закону України “Про страхування”, статті 165 Податкового кодексу України, з метою визначення порядку застосування підпунктів 165.1.27, 165.1.28 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу України в разі здійснення страхових виплат (виплат страхових відшкодувань), регламентних виплат, виплат викупних сум за договорами страхування Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про порядок застосування підпунктів 165.1.27 та 165.1.28 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу України під час здійснення діяльності із страхування (далі – Положення), що додається.
2. Установити, що вимоги Положення поширюються на договори страхування, що були укладені до дня набрання чинності цією постановою і продовжують діяти після набрання чинності цією постановою, під час здійснення страхових виплат (виплат страхових відшкодувань), регламентних виплат, виплат викупних сум або їх частин за такими договорами.
3. Департаменту методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ (Сергій Савчук) після офіційного опублікування довести до відома страховиків інформацію про прийняття цієї постанови.
4. Постанова набирає чинності через три місяці з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 33

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
15 липня 2024 року № 85

Положення
про порядок застосування підпунктів 165.1.27 та 165.1.28 пункту
165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу України під час
здійснення діяльності із страхування

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України “Про Національний банк України”, “Про страхування”, “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”, Податкового кодексу України (далі – Податковий кодекс).

2. Це Положення визначає порядок застосування підпунктів 165.1.27 та 165.1.28 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу в разі здійснення:

1) страхових виплат (виплат страхових відшкодувань), регламентних виплат, виплат викупних сум за договорами страхування, іншими, ніж договори довгострокового страхування життя, у тому числі страхування довічних пенсій (далі – виплата за договором страхування);

2) страхових виплат (виплат страхових відшкодувань), викупних сум або їх частин за договорами довгострокового страхування життя, у тому числі страхування довічних пенсій (далі – виплата за договором довгострокового страхування життя).

3. Вимоги цього Положення поширюються на страховиків-резидентів та філії страховиків-нерезидентів (далі – страховики), Моторне (транспортне) страхове бюро України (далі – МТСБУ), які відповідно до розділу IV Податкового кодексу є податковими агентами щодо податку на доходи фізичних осіб та відповідальними за утримання (нарахування) і сплату (перерахування) військового збору до бюджету відповідно до пункту 16¹ підрозділу 10 розділу XX “Перехідні положення” Податкового кодексу, у разі здійснення виплати за

договором страхування та/або за договором довгострокового страхування життя, яку отримує фізична особа (далі – платник податку).

4. Терміни “договір довгострокового страхування життя”, “звичайна ціна” в цьому Положенні вживаються у значеннях, наведених у Податковому кодексі.

Інші терміни в цьому Положенні вживаються у значеннях, наведених у Законах України “Про страхування”, “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”, інших законах України і нормативно-правових актах з питань регулювання ринків фінансових послуг, а також законодавстві України, що регулює правовідносини у сфері охорони здоров’я.

II. Порядок застосування підпункту 165.1.27 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу під час здійснення виплати платнику податку за договором страхування, яким передбачено страхування життя та/або здоров’я

5. Положення підпункту 165.1.27 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу застосовуються щодо суми виплати за договором страхування, яким передбачено страхування життя та/або здоров’я (страхування ризиків, пов’язаних із життям, здоров’ям, працездатністю та/або пенсійним забезпеченням), крім виплати за договором довгострокового страхування життя (далі – страхування життя та/або здоров’я), у разі виконання однієї з таких умов:

1) дожиття застрахованою особою до дати або події, передбаченої договором страхування життя, іншого, ніж довгострокове страхування життя, або в разі досягнення віку, визначеного таким договором, або

2) виплати викупної суми в частині, що не перевищує суми внесених (сплачених) страхових премій (страхових платежів, страхових внесків) за договором страхування життя, іншого, ніж довгострокове страхування життя, або

3) настання страхового випадку, передбаченого договором страхування життя та/або здоров’я або законодавством, за яким факт заподіяння шкоди застрахованій особі підтверджено належним чином відповідно до вимог цього Положення. Сума виплати за договором страхування життя та/або здоров’я, яка в разі смерті застрахованої особи здійснюється вигодонабувачам, зазначеним у такому договорі страхування, та/або спадкоємцям, оподатковується за правилами та ставками, встановленими Податковим кодексом для оподаткування спадщини (вигодонабувач прирівнюється до спадкоємця).

6. Страховик (МТСБУ) для належного підтвердження факту заподіяння шкоди застрахованій особі приймає один або кілька документів із переліку (з урахуванням вимог пункту 8 розділу II цього Положення) залежно від умов договору страхування життя та/або здоров'я, причин, обставин, наслідків, ознак та/або характеру страхового випадку:

1) документи, що засвідчують тимчасову непрацездатність застрахованої особи:

листок непрацездатності та/або інший документ, який згідно з вимогами законодавства України про ведення первинної облікової документації у сфері охорони здоров'я засвідчує тимчасову непрацездатність, оформлений у паперовій формі, або

листок непрацездатності, сформований в Електронному реєстрі листків непрацездатності, та/або медичний висновок про тимчасову непрацездатність, сформований в Реєстрі медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я. Такі документи надаються у формі, визначеній законодавством України, що регулює порядок формування (видачі) документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність, включаючи витяги із зазначених реєстрів;

2) довідку медико-соціальної експертної комісії про встановлення інвалідності або медичний висновок про дитину з інвалідністю віком до 18 років, видану лікарсько-консультативною комісією;

3) виписку з медичної карти амбулаторного або стаціонарного хворого, витяг з історії хвороби, консультаційний висновок спеціаліста, індивідуальну програму реабілітації особи з інвалідністю, інші медичні документи за формами, встановленими законодавством України, що регулює правовідносини у сфері охорони здоров'я;

4) акт про нещасний випадок, який складається у встановленому законодавством України порядку, а якщо його немає – документ закладу охорони здоров'я з підтвердженням факту отримання травми чи іншого розладу здоров'я внаслідок нещасного випадку (у разі настання нещасного випадку);

5) рахунки закладів охорони здоров'я та/або фізичних осіб-підприємців, які в установленому законодавством України порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, інших суб'єктів господарювання, що надавали медичні (включаючи реабілітаційні та профілактично-оздоровчі) та/або інші послуги та/або виконували роботи/реалізовували товари застрахованій особі у зв'язку з настанням

страхового випадку (далі – допомога / послуги, пов'язані з настанням страхового випадку), та/або укладені з ними відповідні договори;

б) розрахункові документи та/або документи, що підтверджують виконання платіжної операції, створені в паперовій та/або електронній формі, що ідентифікують надавача послуг (виконавця робіт, продавця товарів) та в яких відображено вартість отриманої застрахованою особою допомоги / послуг, пов'язаних з настанням страхового випадку, а також дату їх оплати (включаючи фіскальний касовий чек, товарний чек, прибутковий касовий ордер, квитанцію платіжного пристрою, платіжну інструкцію, квитанцію до платіжної інструкції на переказ готівки, виписку про рух коштів за рахунком ініціатора платіжної операції та/або інший документ, визначений законодавством України, що підтверджує факт здійснення / виконання відповідної платіжної / розрахункової операції). Така оплата здійснюється за допомогою / послуги, пов'язані з настанням страхового випадку, які передбачені умовами договору страхування життя та/або здоров'я застрахованої особи, та/або необхідність отримання яких застрахованою особою згідно з умовами такого договору страхування підтверджена відповідними документами закладів охорони здоров'я та/або фізичних осіб-підприємців, які в установленому законодавством України порядку одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, інших суб'єктів господарювання, що надавали таку допомогу / послуги (включаючи направлення, рецепти, записи про направлення та рецепти в електронній системі охорони здоров'я, інші документи з призначеннями лікаря);

7) свідоцтво про смерть встановленого зразка, лікарське свідоцтво про смерть, фельдшерську довідку про смерть.

7. Документи, визначені в підпунктах 3–7 пункту 6 розділу II цього Положення, та/або інші документи медичного характеру, що використовуються в медичній практиці, які підтверджують факт заподіяння за межами України шкоди застрахованій особі та встановлюють причини, обставини, факт, наслідки настання страхового випадку та/або перелік, обсяг наданої допомоги / послуг, пов'язаних з настанням страхового випадку, повинні бути видані компетентними органами / установами та/або закладами охорони здоров'я, лікарями, іншими суб'єктами господарювання іноземної держави, що надавали таку допомогу / послуги, на офіційних бланках, що містять підпис уповноваженої особи та печатку (за наявності) відповідного органу / установи, закладу охорони здоров'я, суб'єкта господарювання та/або лікаря іноземної держави.

8. Факт заподіяння шкоди застрахованій особі за договором страхування життя та/або здоров'я підтверджується належним чином:

1) оригіналами документів, визначених у підпунктах 1–4, 7 пункту 6, пункті 7 розділу II цього Положення, та/або копіями таких документів, засвідченими в установленому законодавством України порядку та/або страховиком (МТСБУ) з оригіналів відповідних документів у спосіб та/або в порядку, визначеному внутрішніми документами страховика (МТСБУ) та/або договором страхування, оригіналами документів, визначених у підпунктах 5, 6 пункту 6 розділу II цього Положення;

2) інформацією (записом) щодо листків непрацездатності та/або медичних висновків про тимчасову непрацездатність, визначених в абзаці третьому підпункту 1 пункту 6 розділу II цього Положення, та/або копіями документів, зазначених в абзаці другому підпункту 1, підпунктах 3–6 пункту 6, пункті 7 розділу II цього Положення, оформленими в порядку, визначеному в пунктах 9, 10 розділу II цього Положення, якщо розмір виплати за одним страховим випадком не перевищує суми, що дорівнює десятикратному розміру місячного прожиткового мінімуму, встановленого для працездатної особи на 01 січня року настання страхового випадку.

9. Інформація (запис) щодо листків непрацездатності та/або медичних висновків про тимчасову непрацездатність, зазначена (зазначений) у підпункті 2 пункту 8 розділу II цього Положення, надається страховику у формі, яка забезпечує точне відтворення (шляхом фотографування та/або відтворення іншим способом за допомогою технічних засобів, включаючи, але не виключно, мобільні пристрої, комп'ютерну техніку):

1) інформації про листок непрацездатності з Електронного реєстру листків непрацездатності, отриманої в електронному кабінеті застрахованої особи (її страхувальника за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням) на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України;

2) інформації про медичний висновок з Реєстру медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я, отриманої за запитом через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, включаючи з використанням Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (далі – Портал Дія).

10. Копіями документів, які належним чином підтверджують факт заподіяння шкоди застрахованій особі згідно з підпунктом 2 пункту 8 розділу II

цього Положення, є точне знакове відтворення змісту чи документної інформації (і в окремих випадках – деяких зовнішніх ознак) документів, здійснене з оригіналів таких документів на папері та/або в електронній формі, включаючи відтворення шляхом сканування, фотографування та/або іншим способом за допомогою технічних засобів, включаючи, але не виключно, мобільні пристрої, комп'ютерну техніку.

11. Вимоги до порядку оформлення інформації та/або копій документів, зазначених у пунктах 9, 10 розділу II цього Положення, можуть визначатися страховиком, МТСБУ та розміщуватися на їх вебсайтах та/або зазначатись у договорі страхування життя та/або здоров'я.

III. Порядок застосування підпункту 165.1.27 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу під час здійснення виплати платнику податку за договором страхування, яким передбачено страхування майна та/або відповідальності

12. Положення підпункту 165.1.27 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу застосовуються щодо суми виплати за договором страхування, яким передбачено:

1) страхування майна на праві володіння, користування і розпорядження таким майном та/або можливих збитків чи витрат – у розмірі, що не перевищує вартості застрахованого майна, що визначається за звичайними цінами на дату укладення договору страхування майна, збільшеної на суму сплачених страховику страхових премій (страхових платежів, страхових внесків) за таким договором;

2) страхування відповідальності за заподіяну шкоду особі або її майну, включаючи договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (далі – страхування відповідальності), – у розмірі, що не перевищує розміру шкоди, фактично заподіяної потерпілій третій особі (вигодонабувачу, бенефіціару).

13. Розмір шкоди (збитку), фактично заподіяної (заподіяного) майну потерпілої третьої особи (вигодонабувача, бенефіціара), визначається за звичайними цінами на дату здійснення виплати за договором страхування відповідальності.

Факт заподіяння шкоди життю, здоров'ю, працездатності потерпілої третьої особи повинен бути підтверджений відповідно до вимог пунктів 6–10 розділу II цього Положення.

IV. Порядок застосування підпункту 165.1.28 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу під час здійснення виплат за договорами довгострокового страхування життя

14. Положення підпункту 165.1.28 пункту 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу застосовуються щодо:

1) суми регулярних послідовних виплат (ануїтетів) за договором довгострокового страхування життя, нарахованої та/або виплаченої платнику податку-резиденту, який не досяг повноліття або має вік не менше ніж 70 років, або

2) суми виплати за договором довгострокового страхування життя, якщо внаслідок страхового випадку застрахована особа отримала інвалідність I групи.

15. Підтвердження факту досягнення платником податку-резидентом віку 70 років чи недосягнення ним повноліття здійснюється шляхом пред'явлення страховику:

1) паспорта громадянина України такого платника податку (у формі книжечки або у формі картки, що містить безконтактний електронний носій) чи документа, що його замінює, паспорта громадянина України для виїзду за кордон (для малолітньої особи – її свідоцтва про народження) або шляхом надання документа про нотаріальне посвідчення факту, що фізична особа є живою;

2) е-паспорта, е-паспорта для виїзду за кордон платника податку з одночасним поданням засобами Порталу Дія електронних копій е-паспорта або е-паспорта для виїзду за кордон, окремої інформації (відомостей, даних), що в них міститься (містяться), за умови дотримання вимог Порядку формування та перевірки е-паспорта і е-паспорта для виїзду за кордон, їх електронних копій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2021 року № 911 (зі змінами);

3) оригіналу паспорта громадянина України, паспорта громадянина України для виїзду за кордон такого платника податку під час верифікації, здійсненої страховиком у режимі відеотрансляції з дотриманням вимог, визначених нормативно-правовим актом Національного банку України з питань здійснення установами фінансового моніторингу.

16. Підтвердження факту встановлення застрахованій особі інвалідності I групи здійснюється шляхом надання страховику оригіналу або засвідченої у встановленому законодавством України порядку копії довідки медико-соціальної експертної комісії про встановлення такій застрахованій особі інвалідності I групи.